

የትግሬዎች ሃያልነት የሚሰብኩ ሁለት የፋሺስት ርዕዮተ አቀንቃኞች በአሜሪካ ድምፅ የትግርኛ ራዲዮ ክፍለጊዜ ያደረጉት ውይይት በሚመለከት

November 11, 2017 22:47 ጌታቸው

ረዳ የኢትዮ ሰማይ ድረገጽ አዘጋጅ

ጌታቸው ረዳ

ውድ ኢትዮጵያዊን አንባቢዎቼ ሰላምታ አስቀድማለሁ። ሁለት ነገሮች ለማለት እፈልጋለሁ። ወደ ርዕሴ ከመግባቴ በፊት እዚህ ላይ ግልጽ እንዲሆን የምፈልገው ‘ትግሬዎች’ የሚል ቃል ወያኔዎች “ተጋሩ” በማለት የሚጠቀሙበት ቃል ሲሆን። ልጠቀም የመረጥኩበት ምክንያት፤ በሁለት ምክንያቶች መነሻ ሲሆን፤ አንደኛው ምክንያት በይደር አቆይቼ ሁለተኛው ምክንያት ብቻ እጠቅሳለሁ። ‘ተጋሩ’ የሚለው ቃል ትግርኛ ተናጋሪው የትግራይ ተወላጆችን እንጂ ትግራይ ውስጥ የሚኖሩ የትግራይ ሰዎች/ተወላጆች/ ማለትም ‘ኩናማዎች፣ዓፋሮች፣ አገዎች፣ሳሆች እና አማራዎችን ስለማይገልጽ፤ ተጋሩ የሚለው ትግርኛ ተናጋሪው ነገድ ብቻ ነው ብየ ስለምከራከር፤ በዚህ ያዙልኝ። ምክንያቶችን ከታች እገልጻለሁ።

ከ1887 ዓ.ም ጀምሮ እስከ አሁን ድረስ በሦስት ደረጃዎች ዕድገት ያለፈው የትግራይነት ፋሺዝም እስከ ‘ዳግማይ ወያኔ’ ድረስ በዋናነት የድርጅቱ መዘውር መሪዎችና አፈቀላጫዎች ሆነው በብርቱ አክራሪ ብሄረተኛ ስሜት የተጓዙት፤ በክፍለሃገሩ ውስጥ የሚኖሩ ኩናማዎች፣ዓፋሮች፣ አገዎች፣ሳሆዎች እና አማራዎች ሳይሆኑ፤ “ትግርኛ ተናጋሪው ክፍል” (ተጋሩ) ስለሆነ “ትግሬዎች” የሚል ቃል ስጠቀም ትግርኛ ተናጋሪው ነገድ ብቻ ለማመላከት እንደሆነ እንደ ነጥብ ይያዝልኝ።

ወደ መነጋገሪያ ርዕሳችን ከመግባታችን በፊት ፤ ስለ አዲሱ መጽሐፌ አንብባችሁ ደስታችሁን ለመግለጽ በርካታ፤ እጅግ በርካታ የሆነ የደስታ መግለጫ ጥሪዎች ከመላው ዓለም (ከኢትዮጵያም ጭምር) በስልክና በኢሜይል እየደወላችሁና እየጻፋችሁ ደስታችሁን የገለጻችሁልኝ እና ላበረታታችሁኝ ወንድሞችና እህቶች ሁሉ እጅግ እጅግ አመሰግናለሁ። እዚህ ላይ ተዛብኩት አንድ ነገር (እንደ ዘወትሩ)፤ የመጽሐፍ ማንበብ ፍላጎት ያሳደሩት “ተማሩ” የምንላቸው “ደደቦቹ ምሁራን” ሳይሆኑ ሁሉም ስለ አጋራቸው ጉዳይ ለማወቅ የሚንገበገቡት የኔ ብጤ ተራ ዜጎች መሆናቸውን ስታዘብ፤ ወዳጄ ዶ/ር አሰፋ እንደገለጻቸው “የኢትዮጵያ ምሁራን በሁለት አመት ሩብ (አንድ ሦስተኛ) የመጽሐፍ ገጽ እንኳ የማንበብ ፍላጎት የላቸውም” ሲል ‘ደደብነታቸውን’ የገለጸልንን እውን ሆኖ አግኝቼዋለሁ። ድሮም ጦር ሜዴ እና ፍልሚያ የሚዋደቀው ተራው የኔ ብጤ ዜጋ ነውና ከ “/ፔቲው/ቡርገዮው/ም” ሆነ ከተቃዋሚው ትግሬ ማሕበረሰብ የማንበብና የመመራመር ችሎታቸው ብዙም አይጠበቅም። ለዚህ ነው ‘ስለ ማያነቡ ደደቦች ሆነው አገሪቱን ለመከራ ያጋለጥዋት’። ስለ እነሱ ያካተተ በመጽሐፉ ውስጥ ስላለ እዛው መመልከት ነው። አንዳንድ ምሁራንን እዚህ ላይ አያጠቃልልም (ለማወቅ ያሳያችሁት ፍላጎት ምስጋና ይድረሳችሁ)።

የትግራይ ምጣኔ ሃብት ግንባታ የተጀመረው ለወሎ እና ለትግራይ ረሃብተኞች የተለገሰው ዕርዳታ ገንዘብ በመላዋ ኢትዮጵያ የተዘረፈ የባንክ እና የመንግሥት ንብረት መሆኑን በዚች ስዕል ልጀምር። ይህች ላንድሮቨር መኪና እና ቀጥሎ የምትታየው “ቡልደዘር/ግሪደር” ወያኔ በመንግሥትና በሕዝብ ገንዘብና ንብርት ዝርፊያ ሲሰማራ ‘ሀ’ ብሎ ዘረፋው የጀመረው በእዚህ ሁለት

ንብረቶች ነው። ላንድሮቭሯ የመጀመሪያ ስትሆን አክሱም ውስጥ ባንክ ሲዘርፉ የተገለገሉበት መኪና ስትሆን ቀጥላ የምትታየው ቡልደዘር ደግሞ ፤ ሽሬ አውራጃ ውስጥ ታሃዱ በመባል የሚታወቀው መንግሥታዊ ...የእርሻ ልማት ድርጅት እዛው ድርጅት በሚሰሩ በውስጥ አባሎቻቸው ጥናትና ትብብር የተዘረፈች የመጀመሪያ ቡልደዘር ነች። አጼ ዮሐንስ ከግብጾች የማረኩትን መድፍ “አክሱም ቤተክርስቲያን መግቢያው በር ላይ ለታሪክ ማሳያ ተቀምጦ እንደሚታይ ሁሉ ዛሬ ድግሞ ወያኔዎች በሚገርም ሁኔታ ከአገሪቱ የተዘረፉ መንግሥታዊ ንብረቶች ልክ እንደ ጣሊያን ንብረት ተቆጥረው መቀሌ ውስጥ በሚዝየም ተቀምጠዋል። የዘርፍያ ታሪክና የአገሪቱ ንብረት በሚዚየም ማስቀመጣቸው አስገራሚ ከሚያደርገው አሳፋሪውና ባዕዳዊ የሆነ የወያኔዎች ‘ልዩ’ ባሕሪይ ተመለክተሉልኝ። ከዚያ የሆነውን ስለምታውቁት-ላናንተ ልተው።

አሁን ወደ ርዕሱ እናምራ፡

ሦስት ነጥቦችን እተቻለሁ። ጸሃፊው የነካካቸው ስለ አማራ፤ ስለ ፕሮፌሰር መስፍን ወልደማርያም እና ስለ ልደቱ አያሌው (በመጠኑ) እንመለከታለን። ዛሬ-ዛሬ፤ አብዛኛዎቻችሁ አንባቢዎቼ የትግራይዎች ዓብዮት (ሪፑቢከን/ወያኔ) የፋሺስት እንቅስቃሴ ዓብዮት እንደሆነ በመጠኑም ቢሆን ቀስ በቀስ እየገባችሁ መምጣቱ እንደሆነ እገምታለሁ። ስለሆነም የትግራይ አክራሪ ርዕዮተኛ ፋሺስት ነው፤ የውስጥ ቅኝ አገዛዝ ስርዓት (ኢንተርናል ኮሎኒ/የውስጥ ሄጀመሪ/) ነው ስንል እንደ ድሮ የሚያባርቅበን ሰው እምብዛም ነው። ለዚህ ርዕዮተኛ ታላቅ ጥናት ያካሄደውና የፋሺዝም ምንነት እያስተማረን ያለው ታላቁ ምሁር የአአምሮ ሐኪም የምን ጊዜም ወዳጄ ዶ/አስፋ ነጋሽ (ሆላንድ) ሳላመሰግነው አላልፍም። ስለሆነም ስለ ፋሺዝም ምንነት ከማየታችን በፊት ወደ ርዕሱ እንግባ።

ተዳፍኖ እየፈከተ ወቅት ሲጠብቅ የነበረው ከጥንት ጀምሮ በረገርም አዝጋሚ ሂደት የተጓዘው የትግራይ ቀኝ አክራሪ ብሔረተኛ ስሜት እየተጠናከረ የተከናወነበት “ሂጃብ” (ሽፋኑን) በመጣል ፋሺስት ወደ መሆን ተሸጋግሮ አሁን ወዳለው የተጋሩ ፋሺስታዊ መንግሥት ለመመሥረት በቅቷል። በነጋሲነትና በአንጋሽነት ፤ በአይበገሬና በምርጥ ሕዝብነት ስሜት የተቃኘው ይህ የትግራይ ቀኝ አክራሪ ብሔረታዊ የፋሺስቶች ንቅናቄ አሁን ወደ አደገበት ደረጃ ለመድረስ ሦስት መሰረታዊ የሆኑ የአካባቢ አክራሪ ንቅናቄዎችን ማለፍ ነበረበት።

በመጽሐፌ ውስጥ እንደገለጽኩት ከዮሃንስ ሞት በኋላ (1ኛው ንቅናቄ) በእነ አሉላ አባነጋ (ባስታጠቅናቸው ሸዋዎች አንገዛም የበላይነት ስሜት) እንዲሁም በዮሐንስ ዘሮች ማጉረምረም (ለምሳሌ ራስ መንገሻና የአፄ ዮሐንስ እህት...) የተመራው እንዲሁም በወቅቱ በነበሩ አክራሪ የትግራይ ብሔረተኞች ልሂቃን (ደብተራ ፍስሐጊዮርጊስ አብዮዝጊ...በኋላም በመጠኑም ቢሆን በዓድዋዊው ገብረህይወት ባይከዳኝ) እና አክራሪ የገጠር ወጣቶች ንቅናቄ (ዮሃንስ ቢሞት እኛ ልጆቹ አልሞትንም በሚል ቅኝት የተቃኙ) በቀኝ አክራሪዎች የተረገዘው አንቁላል።

(‘2ኛው ንቅናቄ’) ከላይ የተጠቀሰው የራሶችና የትግራይ እመቤቶች በሸዋዎች ሥልጣን ተነጠቅን “ቁዛሜ” ((በግጥሞችና አሳዛኝ/አስለቃሽ/ የተነሳው “ተደፈረኩ” ስሜት የሚያንጸባርቁ በኡንጉርጉሮ የታጀቡ ኡሮሮዎች) የተጀመረው ንቅናቄ ቀስ በቀስ አድጎ-አድጎ ወደ እነ ብላታ ሃይለማርያም ረዳ ዘመን ተሻግሮ “የትግራይ ትግርኛን ቅኝት እንደ ‘ሁለተኛ’ አማራጭ ዕደል ይዞ፤ ከመአከላዊው የኢትዮጵያዊ መንግሥት በጠመንጃ ውጊያ የተፋለመው የቀዳማይ ወያኔ እንቅስቃሴ ነው።

(‘3ኛው ንቅናቄ’) በተጠቀሱ ሁለት አዝጋሚ ብሔረታዊ ትግራይዎች አክራሪ ንቅናቄዎች የተጀመረው “ሥልጣንን ወደ ትግራይ የማስመለስ” እንቅስቃሴ ወደ ዳግማይ ወያኔ ተሸጋግሮ የተራዘመ የ17 አመት የጠመንጃ ፍልሚያ በማድረግ ለዘመናት

የተቆዘመው የትግራይዎች ኡሮሮ በ1983 ዓ.ም ብሔረተኞቹ ያነጣጠሩት ግብ “የዮሃንስ ዙፋን ወደ ትግራይ የማስመለስ ግብ ተሳክቷል። ሥልጣንን ወደ ትግራይ ያስመለሰው የፈረንጅ ትምህርት የቀሰመው ይህ ‘ዘመናዊው የመሳፍነቶች ቡድን’ ወደ ‘ጋሃድ የፋሺስት’ ስርዓት ሲሸጋገር በጣም በርካታ የሆኑ “ትግራይን ከኢትዮጵያ ለመነጠል” የሚንቀሳቀሱ የትግራይ ቀኝ አክራሪ ፋሺስት ወጣት ምሁራንን በከፍተኛ ቁጥር በማደራጀት ‘ትግራይ ልጆቻን ሰውታ ለሌች ነገዶች መጠቀሚያ ሆናለች’፡ የሚሉ የፋሺስት ግልገሎች ወደ መድረክ ብቅ ማለት ጀምረዋል። ይህ ፋሺስታዊ ኡሮሮ ዛሬ ከራሳቸው ከወጣት የትግራይ ወጣት ቀኝ አክራሪ ብሔረተኞች ምሁራን እናደምጣለን/እንወያይበታለን።

ከነዚህ ውስጥ በግምባር ቀደም የታወቀው ጸረ አማራ የሆነ ግለሰብ በየማሕበራዊ የመገናኛ ድረገጾች (ፌስ ቡክ፣ራዲዮን...) የትግራይ (ፋሺዝም (ሱፕሪማሲ/ዑቡይነት) ቅስቀሳ ከሚያሰራጩ፤ የዓባይ ትግራይ አቀንቃኝና ትግራዎች ለሌሎች ጥቅም ስንል ተሰውተን አሁን ባሉት የወያኔ አመራር “ድክመት እና ችልተኛነት” ትግራይ ተገቢውን ስፍራ (የትግራይ ምሁራን “ተገቢውን ሥፍራ” ሲተነትኑት ሥልጣን በትግራዎች እጅ በላይነት መምራት ማለት ነው።) ያለ መያዟ ብቻ ሳይሆን በልማት ከማንኛቸውም የአገሪቱ ነገዶች (ክልሎች) በመጨረሻ እርከን ስለምትገኙ፤ ትግራይን የበላይነቷን ለማስመለስ ሌላ እንቅስቃሴ ለመጀመር ያልተፈተሹ ደካማ ጎንቻችን እንደገና መፈተሽ አለበት በማለት የሚከራከረው እንደርታዊው “ዶክተር የማይ ዘጸአት” ነው። ይህ ወጣት ትክክለኛ ስሙ ስለሚደብቅ ከላይ በገለጽኩት ስም (በዘጸአት) ይታወቃል።

ይህ ወጣት የሚሰብከው እና ከአንደበቱ የሚወጣው አሰፈሪ የፋሺስት ቅስቀሳና ቁዝማ እንዲሁም “ትግራዎች የሁሉም ጌቶችና ታምር ሰሪዎች ናቸው” ከሚሉት እጅግ ካስገረሙኝ ዑቡያን የእንደርታ ትግራዎች አንዱ ነው። ይህ ወጣት በሙያው መቀሌ ውስጥ “ዓይደር የሕክምና ተቋም” የሕክምና ሌክቸረር/መምህር እና ሐኪም ነው። ወያኔ ወደ መቀሌ ከገባ ወዲህ እጅግ በርካታ አክራሪዎች የተፈለፈሉት ከእንደርታ መሆኑን ስመለከት እጅግ አስገራሚና አሰፈሪ ሆኖ አግኝቼዋለሁ። እነ ዘጸአት የመሳሰሉ እንደርታዎች/ተምቤኖች/ ራያዎች... የመጀመሪያ ሰለባ የሆነው አመለካካታቸው ብቻ ሳይሆን ‘ልሳናቸውም ጭምር’ ወደ አስማሪኖነትና (ኤርትራዊነትና) ‘አሸግ’-ነት (አክሱም ሽረ ዓድዋ) ልሳንነት ለመለወጥ የሚያሳዩት አሳፋሪ {የበታችነት ስሜት} ከራስ ጋር ፍትግያ የሚያስገርም ቢሆንም፤ አሳዛኝ ነው።

ይህ በፋሺስት ርዕዮተኛ የሰከረ የኢትዮጵያን ሕዝብ ወንድማዊና እህትማዊ አንድነት የሚበትን ጸረ አማራ እንደርታዊ ወጣት በየፌስቡኩ የሚነዘው ጥላቻ የማታወቁት ያላችሁ አይመስለኝም። ዘጸአት (ወዲ ዓበይቲ) በሚል ስም በማሕበራዊ ድረገጾች የሚታወቀው ይህ ፋሺስታዊ አቀንቃኝ ወጣት በአዲሱ መጽሐፌ ላይ በሰፊው ከተተነተኑት አንዱ ግለሰብ ስለሆነ እዛው ተመለክቱት። ይህ ግለሰብ እና የእርሱን ዓላማ የሚጋራ ሌላ መረሳ ፀሐዬ የተባለው (ሙያው አልተገለጸም፤ ምናልባትም ዩኒቨርሲቲ መመህር ?) ትግራይ ያበቀለቻቸው ወጣት ፋሺስቶች ከዘጸአት ጋር አብሮ “ቪኦኤ ትግርኛ” ከተባለው ተሞዳሚጅ ራዲዮ- ባቀረበላቸው መስተንግዶ ከመቀሌ በስልክ ያደረጉት ውይይት እንመልከት።

ራዲዮው ላይ ተጋብዘው “ፋሺስታዊ ቁዝማቸውን እንዲቆዝሙበት” የተሰጣቸው የማስቆዘሚያ ርዕስ በትግርኛ እንዲህ ይላል። ወደ አማርኛ እተረጉመዋለሁ።

“ኢትዮጵያ ኣብ ዘየቛርጽ ፖለቲካዊን ታሪኻዊን ማዕበል ምዕባለን ለውጢን እያ ትርኩብ። ኣብ’ዚ ነዊሕን ዝተሓላለኹን መስርሕ’ዚ ህዝቢ ትግራይ ዝወነኖ ጂኦፖለቲካዊን ታሪኻዊን መኣዝን መዘራረቢ ገይርናዮ አለና።”

“ኢትዮጵያ በማያቋርጥ ፖለቲካዊና ታሪካዊ የለውጥ ማዕበል ውስጥ ትገኛለች። በዚህ በተወሳሰበው ረገድምና አስቸጋሪ በሆነው ሂደት የትግራይ ሕዝብ በባለቤትነት የያዘቸው ጂኦ-ፖለቲካ እና ታሪካዊ መደባደቦች መነጋገሪያዎች እንዲሆኑ የመነጋገሪያ ርዕስ አድርገን ይዘን ቀርባለን።” በማለት አዘጋጁ ከላይ የተጠቀሱት ሁለት አክራሪ ብሔረተኞች እንግዶች አድሮጎአቸው በርዕሱ እተደጋገፉ እንዲወያዩ ጋብዘአቸዋል። በስልክ የተደረገው ውይይት በዘጸአት ንግግር ይጀምራል።

ዘጸአት በትግርኛ እንዲህ ይላል።

‘ገለ ሓይልታት ተጋሩ ድምጻም አየስምዑን ዘለው ኢሎም ይነቅፉ ዘለው፤ ቃልሶም ብዘይካ ተሳትፎ ህዝቢ ትግራይ ከምዘይዕወት ስለዘፈለጡ’ዩ’ ይብል ዘጸአት። ተጋሩ በብዝሕና ውሑዳት /ማይኖሪቲ ሙኺንና አሚንና፤ ኣብ ውሽጢ ካልኣት ሚሊዮናት ሕዝብታት እንዳነበርና ናትና ‘ሮል- መንቴኢን’ ከንጉብር ከንቅጽል አንዳተዳ ደሊና “ብኢኮኖሚ ጎቢዝካ ሓይልካ” ሌለው “በትምህርቲ፤አብ ኣካዳሚ ወሰንቲ ዝኾኑ ሰባት ምፍጣር ወሳናኢ እዩ።

ትርጉም ወደ አማርኛ፡

<< “አንዳንድ ሃይሎች ‘ትግሬዎች’ ድምጻቸውን እያሰሰሙ አይደለም በማለት የትግራይን ሕዝብ ሲወቅሱት ይደመጣሉ። ትግላቸው የትግራይ ሕዝብ ካልተሳተፈበት ለድል አንደማይበቃ ስለሚያውቁ ነው።” ‘ማይኖሪቲ እና ማጀሪቲ’ የሚል ነገር እየመጣ ነው። የትግራይ የፖለቲካ ዕምብርት ናት። የትግራይ ሕዝብ ሚና እና ዕጣ ፈንታ ምንድነው ለሚለው ‘በሚሊዮን ሕዝብ ውስጥ እየኖርን የትግራይ ሕዝብ በማይኖሪቲነታቸውን ማወቅ እና “የምጣኔ ሃብት ጉልብቶ ተጠናክሮ መቆየት” ሲሆን፤ ሌላው ወሳኝ ደግሞ “በትምህርት፤አካዳሚ ወሳኝ የሆኑ ሰዎችን መፍጠር” ሲቻል ‘ማይኖሪቲነታችንን’ ወደ ሃያልነት “ሮል’ -ሜዩነተይን’ ለማድረግ (ለመጠበቅ) የሚያስችሉ ወሳኝ ነገሮች በነዚህ ጠንክረን መስራት ነው። ‘ሲል ዘጸአት የተቀረው የኢትዮጵያ ሕዝብ ያለትግሬዎች ምንም ማድረግ እንደማይችል፤ የትግሬዎች ታምር ሰሪነትና ሃያልነት “የፋሺስቶች መለያ የሆነው እኛ ሃያላን እነሱ ደካሞች” የሚለውን ዶ/ር ‘ዘጸአት’ ከወያኔዎች አስተምህሮ የቀሰመው ፋሺስታዊ ትምህርት ሲያንጸባርቅ በምጣኔ ሃብት መጠናከር አዲስ የተማሪ ሰው መፍጠር የትግሬዎችን ሃያልነትና “ሮል/አስተዋጽኦ” ‘ሜዩነተይን’ መጠበቅ ካልተቻለ፤ በሚሊዮኖች የሚኖሩበት ትልቅ አገር እየኖርክ ‘ጥቂት ሕዝብ’ (ማይኖሪቲ) ሆነህ መኖር “ጥቅምህን እና መብትህን ማስተበቅ አስቸጋሪ ነው። ትግሬዎች በኢኮኖሚ “ኢ.ማ.ፓ.ወርድ” ሆነን ‘በሃብት የተገነባን’ መሆን አለብን።>> ሲል አስተያየቱን ገልጿል።

ቀጥሎ የዘጸአት ትዕቢት የሚጋራውና የሚያጠናክረው “መረሳ ፀሃዩ” ደግሞ እንዲህ ይላል። በትግርኛ ላቅርብ ቆይቼ እተረጉመዋለሁ።

መረሳ ፀሃዩ፡-

“ብሓደ ወገን ሃገራዊ ሐላፍነት ተሰሚዕዎ፤ ልቢ አዕብዩ ንዓመታት ስምዒቱ ካብ ምግላጽ ተቆጢቡ ነይሩ። ብካልእ ወገን ኣብ’ዚ ክልተ ስለስተ ዓመታት ብሕልፊ ኣብ መንእሰያት ናይ ምንቕቃሕ ተርእዮታት ተዓዚብና ኣለና” ይብል። (መረሳ ፀሃዩ)

<< (የትግሬ ሕዝብ) ባንድ መልኩ ሐላፊነት ተሰምቶት፤ ልብ አድርጎ፤ ለበርካታ አመታት ስሜቱን አምቆ ከመግለጽ ተቆጥቦ ነበር። በቅርቡ በነዚህ ሁለት ሦስት አመታት ውስጥ ግን የትግሬ ወጣቶች የመነሳሳት ሁኔታዎች እየታዘብን ነው።”>>

ሲል የዘጸአትን ትምክህት በሌላ አገላለጽ በማጠናከር፤ የትግሬ ሕዝብ አምቆት የነበረው ‘ትዕግስትና ለባምነት’ ከእንግዲህ ወዲህ የትግራይ ወጣቶች ግን ይህንን ትዕግስት መቀጠል እንደሌለበት በተጻራሪ እንቅስቃሴ መጀመሩን ነው እየነገረን ያለው፤ “መረሳ ፀሃየ”።

ትዕግስቱ እየነገረለ የመጣው ምን ይሆን የሚሉ ጥያቄዎች ልታነሱ ትችላለችሁ። የትግሬ ፋሺስት ወጣቶች ለትዕግስታቸው መገንፈል ዘጸአት ሲያብራራ ምክንያቱን እንዲህ ይነግረናል።

ትግርኛውን እነሆ፤ ትርጉም ይከተላል።

‘ናይ ኢትዮጵያ ፖለቲካዊ ቅልውላው ንኹሉ ዘስክፍ’ዩ። እቲ ጸገም ካብ መዓልቲ ናብ መዓልቲ መልከው እናቀየረ እናገደ ህይወት ሰብን ንብረትን ይተፍእ አሎ፤ ናብ ዘይንወጸ ቅልውላው ንኪይንአቱ ኣብ ዘሰግእ ኩነታት ኢና ንርከብ። ኣብ’ቲ ፖለቲካዊ ቅልውላው ብሓደ ወገን ቀደም ስለዝተሳዓርና ሕነና ክንፈዲ ባሃልቲ ብሕልፊ እቶም መራሕቲ ዕድመኣም እናደፍኦ ስለዝርከብ ተጓዶና ስርዓት ኢትዮጵያ’ውን ተዳኺሙ ስለዘሎ ቀልጢፍና ነጽድፎ ዝብሉ ከምዝኾኑን፤ ከም ግብጹ ካብ ዝአምሰሉ ናይ ወጻኢ ሓይልታት ዋላ’ውን ካብ ሰይጣን ይኹን ሓገዝ ረኺቦም ነዚ ስርዓት’ዚ ሰው ከብልዎ ይደልዩ’ዮም’ ። (ዘጸአት)።

<< “አሁን በከስተት ላይ ያለው የኢትዮጵያ የመኖጋት ውጥረት (ክራይሲስ) ሁላችንም የሚያሳስብ ሁኔታ ነው። ችግሩ ከቀን ወደ ቀን መልኩን እየቀየረ እየባሰ የሰው ህይወትና ንብረት በመብላት ላይ ይገኛል። ወደ እማንወጣው ደረጃ እንዳንገባ አስፈሪ ሁኔታ ላይ ነን ያለነው።” በዚህ የፖለቲካ ውጥረት ውስጥ ተዋናዮች የሆኑት ክፍሎች፡- በትግሬዎች ስለተሸነፍን ብድራችን/ ቁጭታችን/ መመለስ አለብን ባዮች የሚሉ ሲሆኑ፤ ለዚህም አመች ሁኔታ ሆኖልናል የሚሉት፤ በተለይ ደግሞ መሪዎቹ (የወያኔ መሪዎች) ዕድሜአቸው እየገፋ ስለመጣ እና የኢትዮጵያ ሁኔታ ስለታደከመ እንደ ግብፅ እና የመሳሰሉ የውጭ ሃይሎችም ሆነ ከሰይጣንም ቢሆን ዕርዳታ በማግኘት ፤ ተሎ ተራርጠን ስርዓቱን ወደ ገደል እንግፋው የሚሉ ናቸው።>> (ዘጸአት) ይላል።

ከባድ ሚዛን የያዘው ያለፈው የትግሬዎች ታሪክ ዛሬስ እቦታው ላይ ይገኛል? ተብሎ ለተጠየቀው ጥያቄ ዶ/ር ዘጸአት ሲመልስ፤

-

ትግርኛው እነሆ ትርጉም ይከተላል፤

“ትግራይ ብኹሉ መመዘኒ “ሚኒማም” ዝባሃል ነገር እውን ኣይረኽበትን። መንእሰይ ፎቓዶ ስደት ዓሳ ይበልዎሎ ፍርቁናይ በረኻ ኣራዊት ይበልዎ ኣሎ። ፋሕ ክንብል ኮይኑ ትግራዊይ ናይ ኩሉ ሕማቕ ምልክት እዩ ኮይኑ። በናብራ ምንቁልቁል ይመርሕ ኣሎ። መራሕቲ ካብ ሎሚ ጽባሕ ልቢ ዶኾን ይገብሩ እንዳበልና ነይርና ግን ኣይገብሩን። መንእሰይ ትግራይ ከምቲ ኣብ ካልእ ከባቢ ዘሎ ፖለቲካዊ ንቕሓት ተፈጺሙሉ እዩ ንክንብል ኣጸጋሚ እዩ። ካብ ሥልጣን ካብቲ ኢኮኖሚ ካብ ኩሉ ክወጽእ እዩ ተገይሩ። ጸቡቕነቱ ግን እዚ ህዝቢ እዚ ናይ 2ተ/ 3ሺህ ዓመታት ናይ ሥልጣን ፤ ናይ መንግሥትነት ሥልጣን ባህሊ ዘለዎ ሕዝቢ እዩ። መራሕቲ እንተሓነቐዎ፤ ዝሓሹ መራሕቲ ሰባት ናይ ምፍጣር ሽግግር ክፈጥር ይኽእል እዩ። ሕዚ ግን ንእሹተይ ደውታ ይራኣይ ኣሎ። ኮይኑ ግን ምንቅስቃስ ይራኣይ ኣሎ ምዕባይ ጥራሕ እዩ ዘድልየና።” (ዘጸአት)

ትርጉም፡

<< ትግራይ በማንኛውም መመዘኛ በፖለቲካም በመጣኔ ሓብትም “ሚኒማም” (በትንሹ እንኳ ይህ ነው የሚባል) የሚባል ነገር እንኳ አላገኘችም። የትግራይ ወጣት ወደ ስደት በማማምራት በባህር ሲጓዝ የዓሳ ነባሪ ሲሳይ ሆኖ በየሰሐር በረሃ የአራዊት ሲሳይ እየሆነ ነው። ትግራው የችግር ቀማሽ ‘ምሳሌ/ምልክት’ መሰያ ሆኗል። በኑሮ ማሸቆልቆል በመጀመሪያው እርከን ላይ ይገኛል። መሪዎች ከዛሬ-ነገ ‘ልብ ገዝተው’ እየሆነው ያለው የትግራይ ሕዝብ ኑሮ የመጨረሻ ደረጃ መሆኑን አስተውለው ነቅተው ማስተካከያ ያደርጉ ይህናል እያልን ኑሮናል። ሆኖም አላደረጉም። የትግራይ ወጣት በሌሎቹ አካባቢዎች እንደሚሰጠው የፖለቲካ ንቃት አልተደረገለትም። የትግራይ ሕዝብ ከሥልጣን፣ ከፖለቲካ ከምጣኔ ሃብት እንዲገለል ተደርጓል (አድልዎ እየተፈጸመበት ነው)። መንገዝብ ያለብን ነገር፤ ይህ ሕዝብ የሁለትና ሦስት ሺሕ አመት የሥልጣን፣ የመንግሥት፣ የባሕርና ያስተዳዳር ልምድ ያለው ሕዝብ ስለሆነ መሪዎች እንቅፋት ቢሆኑትም የተሻለ የመሪነት ብቃት ያላቸው አዳዲስ መሪዎች የመፍጠር ችሎታው የተረጋገጠ ነው። ለጊዜው ግን ትንሽ የመቆም ሁኔታ ታይቷል። ቢሆንም አዲስ እንቅስቃሴ እየታየ ነው ያንን ማሳደግ ብቻ ነው የሚጠበቅብን። (ዘጸአት)>>

መራሳ ጸሃዩ በበኩሉ እንዲህ ይላል። ትግርኛውን መጀመሪያ ትርጉም ይከተላል።

ኣብዘን ክልተ ሰለስተ ዓመታት እኮ ትግራይ መሰልና አይረኽብናን እንትንብል እኮ እዚ ኣይባሃልን ነውሪ እዩ ኣይንጽብብ እንደ ዝባሃል ሰፊሕ ኩነታት እዩ ነይሩ። ድኽመት ነይሩና እዩ ምክንያቱም ‘ናይ ነዊሕ ጊዜ ኩናት አካይድካ ተዳኺምካ ናይ ምምጻእ ሕ ናብ ለምዓት ዓብይ ትኹረት ናይ ምሃብ እዩ ተገይሩ ነይሩ። በትኸልእ ወገን እንቶም ካልኣት አባላት ናይ ኢህወዴግን ካልኣት ናይ ኢትዮጵያ ፖለቲካዊ ሓይልታትን ትግራይ መስዋእት ገይሩ፤ ዲሞክራሲያዊ አስተዋጽኦን መንግሥታዊ ሕገ መንግሥትን አምጺኡ እዩ ስለዚ አስተዋጽኦ ስለዝገበረ ተናኣሰ -ተናኣሰ (ሕዝቢ ትግራይ) ‘ማተሪአላዊ’ ጥቕሚ ኣይርከብ አስተዋጽኦ ስለዝገበረ “አፍልጦ” ክርከብ እዩ ዝብል ዓብይ አምነት ስለዝዝነበረ ባዕልኻ ምግላጽ ‘ድልየታታኢካ ኣብ ምቕማጥን ምድርዳርን አስተዋጽኦ ኣይነበረናን”። ስለዚ እዚ እዩ ክሳታኻኸል ዝግባኣኣ፤ ሕዚ’ውን ረፊዱ እዩ ዝብል አምነት የብልናን። ናይ (አፕርሲዮሽን) ምስጋና አፍልጦ ስለዘይተውሃብ፤ ናይ ዓብላላይን፣ ጎባጣኢን ልዕልነት ዘለዎ ስለዝራኣይ ዘሎጻ ድልየታትና ነጻርና፤ ከምተጋሩ መሰልና ክነኸብር ንባዕልትና እውን ክንካላኻል፤ን ናይ ትግራይ ጥቕምታት እውን ክንዳራደር ክንጀምር አለና። ኣብቶም ካልኣት ውድባት/ከባቢታት ኣንትንርኢ- ኣብቲ ጠንካራ-ጠንካራ ዝባሃል ናይ መንግሥቲን ውድባትን መሓውር አትዩ እቲ መንግሥቲ ዝሃቦ እናተጠቐመ ነቲ ስርዓት መንግስቲ ነግ ነግ ዘብሎ ዘሎ ኩነታት ንርኢ። ኣብ ናይ ትግራይ ኩነታት እንተርኢና ግን፤ ፖሊታከዊ ምስልቻው ፤ኣብ ውሽጥን ደግን ኮይና እንታይ አፋላይ አለዎ ማለትን ናይ ትግራይ ጥቕሚ ኣብክንዲ ምክባር ኣይንጽብብ እንደ፤ ኣንዳበልና ስለዝጸናሕና ፤እዚታት ክንእርም ኣለና ዝብል እምነት ኣለኒ። (መረሳ ፀሃዩ)

ወደ አማርኛ ትርጉም

<< በነዚህ ሁለት ሦስት አመታት እኮ ትግራዎች መብታችን አላገኘንም ስንል ፤እባካችሁ ነውር ነው “አትጥበቡ” እየተባልን መብት ተነፍሳን ኖረናል። የኛ ድክመት ነው። የረገርም ጉዞ ጦርነት ስላካሄድን ድካም ስላለ ትኩረታችን ወደ ልማት እናድርግ በሚል ትልቁ ትኩረት ወደ እዛው ነበር። እኛ ከዛው (ኩራኬውና ከሱታፌው) ተገልለን ሌሎቹ የኢሕአዴግ እና ከነሱ ውጭ የሆኑ የኢትዮጵያ የፖለቲካ ሃይሎች መንግሥት በዘረጋላቸው ተጠቅመው ዋና ዋና በሚባሉት የስርዓቱ መዋቅሮች በመንሰራፋት ገብተው ተጠቅመው አሁን ሥርዓቱን እያናጉት እያየን ነው። የትግራይ ሕዝብ መስዋእት ከፍሎ ሕገ መንግሥት መሥርቶ፤ ዲመክራሲ አምጥቶልና እና ህሳቤ ይደረግለት ብለው ቢያንስ ‘ማተሪያላዊ’ (ቁሳዊ) ጥቅም ባይሰጡትም/ባያገኝም/ ‘ሪኮግንሽን’ ምስጋና ይቸረው ይሆናል በሚል እንደተቀሩት (ነገዶች) የመደራደር ፍላጎታችን አላሳየንም ነበር። ምስጋና ቀርቶብን አሁን “አፋኝ፣ቆራጭ፣ፈላጭ፤ እየተባለ በጮቋኝንት እና አንደ የበላይ ሆኖ እየታየ ነው። አሁን ግን ጥቅማችን ማንም ስለማያስከብርብን ጥቅማችንን ለማስከበር መደራደር መጀመር አለብን። የትግራይ ሕዝብ ጥቅም ከማስከበር ይልቅ ፤ እባካችሁ አንጥብብ፤

አከራሪዎች አንሁን እያልን ስናመነታ ስለነበር፤ እነኚህ አደናቃፊ አባባሎች ማስተካከል (ማስወገድና) እና መደራደር መጀመር አለብን፤ እላለሁ በበኩሌ ያለኝን አስተያየት። (መረሳ ጸሐዩ)>>

እንናተ ተንታኞች በየፌስቡክም ሆነ በየድረገጾች እንድትወያዩባቸው በሚል ነው ትችሁት ብዙም ወደ ውስጥ እራሴ ሳልተነትን ተርጉሜ ያቀረብኩላችሁ። ሁለቱ የትግራይ ሰዎች የዩኒቨርሲቲ ምሁራን ያደመጣችሁት ፍሬ ነገር፤ ሲጨመቅ አንዲህ የሚል ነው።

“ኢትዮጵያዊያኖች ያለ ትግሬዎች ምንም መሥራት አቅም የላቸውም”፤ ትግራይ አድራጊ ፈጣሪ፤ የፖለቲካ የሥልጣን እምብርት፤ ነጋሽ እና አንጋሽ፤ ትግሬዎች መስዋእት ሆኖው ለሌሎች ዲሞክራሲ አምጥተው፤ ሌሎች በሕገ መንግሥቱ ገብተው ተጠቅመው ስርዓቱን ሲያናጉት ትግሬዎች ግን ዲሞክራሲም ሆነ በምጣኔ ሃብት አልተጠቀሙም። የትግራይ ሕዝብ የመከራዎች እና የድህነቶች ሁሉ ህይወት እያሳለፈ ከሌሎች ዜጎች በመጨረሻ እርከን ይኖራል። ስለሆነም የችግር፤ የመከራ፤ የድህነት መገለጫ ሆኖ ሌሎች ከሱ በተሻለ እየኖሩ ነው። ስለዚህም በምጣኔ ሃብት የበላይነት አግኝተን የተሻለ የተማረ ሰው ፈጥረን ራሳችንን ገንብተን ሃያልነታችንን ማሳየት እና ራሳችንን መከላከል አለብን። “አንዳንድ ሃይሎች ‘ትግሬዎች’ ድምጻቸውን እያሰሰሙ አይደለም በማለት የትግራይን ሕዝብ ሲወቅሱት ይደመጣሉ። ትግላቸው የትግራይ ሕዝብ ካልተሳተፈበት ለድል እንደማይበቃ ስለሚያውቁ ነው።”

በማለት እነዚህ ሁለት ፋሺስት ወጣት የትግራይ ምሁራን ሂትለር ሲናገራቸው የነበረውን ቅስቀሳ ተመሳሳይነቱ ለማየት ይህንን ቪዲዮ ጋብጠኛችኋለሁ። ትዕግስት አድርጋችሁ ስታደምጡት የሁለቱም ትግሬዎች ፋሺስታዊ ‘አልተጠቀምንም’ እና “ሃያልነታችን እናስመልስ” “ጀርመን ለሌሎች ጠቀሜታ ስትውል የጀርመን ሕዝብ ግን ከድህነት ወለል በታች እየኖረ ነው። ቢሆንም ሌሎች ያለ ጀርመን አይኖሩም፤ ራሳቸውን ለውጥ ማምጣት አይችሉም፤ የምናገረው ቀልድ ይመስላቸዋል፤ ግን ውጤቱ እንድያዩት አደርጋለሁ፤ በምጣኔ ሃብትና በወታደራዊ በፖለቲካው “ኤምፓውርድ” ሆነን ሌሎችን በመምራት ታምር እንሰራለን! የሚለው የሂትለር ተመሳሳይነቱን ይህ “ቀይ ክኒን” የሚባለው ከሂትለር የተወሰደ ንግግርና “ የአሜሪካ ሂትለር ደጋፊዎች” ያሰራጩት ቪዲዮ ነው። ደጋፊዎቹ ልክ እንደዚህ ያሉ የትግራይ ፋሺስት ወጣት ምሁራን “ወያኔ ፋሺስት አይደለም፤ ጨቋኝ አይደለም..ዲሞክራሲ አምጥቷል..” ሲሉ አንደሚከላከሉለት ሁሉ፤ የሂትለር ርዕዮትንና ጭካኔ የሚያወድሱ ፈደጋፊዎች በዩ-ቱብ የለጠፉት የሂትለር በራሱ ልሳን ሲናገር ነው በእንግሊዝኛ ሳብ ታይትል እየተጠቀሰ የምታደምጡት ጥቅሶቹ። “ቀይ ክኒን” ተመልከቱ። አመሰግናለሁ

ጌታቸው ረዳ getachre@aol.com (Ethiopian Semay)
https://www.youtube.com/watch?time_continue=49&v=jWHuFuuYHso